מאמר

אלה תולדות נח – ה׳תשמ״ב

מאת

כבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

●

בלתי מוגה

יוצא לאור לש״פ נח, וא״ו מרחשון, ה׳תשפ״ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקווי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע

בס״ד.

פתח דבר

לקראת ש״פ נח, וא״ו מרחשון הבעל״ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד״ה אלה תולדות נח גו׳ שנאמר בהתוועדות ש״פ נח, ג׳ מרחשון ה׳תשמ״ב — הנחה בלתי מוגה (תדפיס מספר המאמרים תשמ״ב שמגיע בקרוב מבית הדפוס).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה״ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד ״הקיצו ורננו גו׳״, ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, ״תורה חדשה מאתי תצא״.

ועד הנחות בלה״ק

שלהי תשרי, ה׳תשפ״ד
שבעים ושש שנה לנשיאות כ״ק אדמו״ר זי״ע
ברוקלין, נ.י.

©
Published and Copyright 2026 by

LAHAK HANOCHOS INC.
788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 604-2610
info@lahak.org • http://www.lahak.org
The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.
5787 • 2026
Printed in the United States of America

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „**ועד הנחות בלה״ק**״
(718) 604-2610

נדפס בדפוס
CH Print & Ship
478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203
(718) 771-5000

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

נח נח ב"פ – בהתאם לב' הפירושים שבכניסת נח לתיבה: (א) הלבשת יסוד אבא (נח) ביסוד אימא (תיבה). (ב) הלבשת יסוד ז"א (נח) ביסוד מלכות (תיבה).

ענין ב' הבחי' שבתיבה, יסוד אימא ויסוד מלכות, בעבודת כל אחד מישראל – תורה, שענינה הבנה והשגה, בתכלית ההתפשטות; ומצוות, שצריך לקיימם בקבלת עול, בתכלית הביטול. גם: תיבת נח בעבודה הו"ע תיבות התורה והתפלה, שצ"ל הכניסה בהם – „בא אל התיבה".

הענין דנייחא דרוחא ישנו כבר בהתחלת העבודה, גם כשיש העלמות והסתרים, ויש צורך בעבודת פרך כו', כי הידיעה שסוכ"ס יתגלה התענוג דוירח ה' את ריח הניחוח, פועלת שגם בהתחלת העבודה ישנו כבר ענין התענוג דלעת"ל.

בס״ד. ש״פ נח, ג׳ מרחשון, ה׳תשמ״ב

(הנחה בלתי מוגה)

אלה תולדות נח נח איש צדיק גו׳[1]. וידוע הדיוק בדרושי רבותינו נשיאינו במ״ש נח נח ב׳ פעמים. ויש בזה כמה ביאורים. בתוספתא לזהר[2] מבאר, כל צדיק וצדיק די בעלמא אית לי׳ תרין רוחין (בחינת נפש ורוח), רוחא חד בעלמא דין ורוחא חד בעלמא דאתי, והכי תשכח בכולהו צדיקי, משה משה, יעקב יעקב, אברהם אברהם כו׳, בר מיצחק דלא כתיב בי׳ כמה דכתיב בהו, בגין דיצחק בשעתא דאתקרב על גבי מדבחא נפקת נשמתי׳ דהות בי׳ בהאי עלמא כו׳ ותבת בי׳ נשמתי׳ דעלמא דאתי. והיינו, שמ״ש נח נח ב״פ רומז על הרוח שבעלמא דין ועל הרוח שבעלמא דאתי. ובמדרש[3] איתא שנח הוא מלשון נייחא דרוחא, ומה שנאמר נח נח ב״פ הוא נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים, או נייחא בעוה״ז (לתחתונים) ונייחא לעוה״ב (לעליונים). וי״ל דב׳ הפירושים [רוחא בעלמא דין ובעלמא דאתי, ונייחא לתחתונים ולעליונים] שייכים זה לזה, שהרי אמרו רז״ל[4] היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, ונמצא שעלמא דין הוא בתחתונים, שעליו נאמר היום לעשותם, ועלמא דאתי הוא בעליונים, שעליו נאמר למחר לקבל שכרם.

אך צריך להבין [אף שבדרושי רבותינו נשיאינו לא הובאו הדיוקים דלקמן], דהנה, לפי ב׳ הפירושים הנ״ל מורה הענין דנח נח ב״פ על שלימות עבודתו, שדוקא אז יש אצלו הרוח שבעלמא דין ובעלמא דאתי, ואז נעשה נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים, וא״כ למה נאמר נח נח ב״פ בהמשך לאלה תולדות גו׳ (כפירוש רש״י[5] שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים), דהיינו בתחלת עבודתו, ולא בשלימות עבודתו, לאחרי המבול, כאשר וירח ה׳ את ריח הניחוח[6]. וכמו באברהם יעקב ומשה שהענין שהוכפלו שמותיהם ב״פ הי׳ בשלימות עבודתם. וביותר אינו מובן להפירוש שנח נח ב״פ היינו נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים,

---

1) פרשתנו ו, ט.
2) ריש פרשתנו — נט, סע״ב ואילך. הובא באוה״ת פרשתנו ח״ג תקצז, א ואילך.
3) ב״ר פ״ל, ה. וראה גם תו״א ריש פרשתנו.
4) עירובין כב, א. ע״ז ג, א.
5) עה״פ. וראה גם ב״ר שם, ו.
6) שם ח, כא.

שהרי רק לאחרי המבול, כאשר וירח הוי׳ את ריח הניחוח גו׳ אזי נעשה הנייחא לתחתונים, שאז הובטח עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו גו׳[7], את קשתי נתתי בענן גו׳[8]. ויתירה מזה, שגם הנייחא לעליונים נעשה דוקא לאחרי המבול, כיון שהנייחא לעליונים תלוי בהנייחא לתחתונים, וע״ד מה שאמרו רז״ל בנוגע להקב״ה [שגם הוא נקרא צדיקו של עולם[9], ע״ד נח איש צדיק], אמר הקב״ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא בירושלים של מטה[10]. ולמה נאמר נח נח ב״פ לפני וירח ה׳ גו׳. וממה נפשך, או שהי׳ צריך לכתוב נח נח ב״פ בפ׳ בראשית מיד בלידת נח [ולא בתולדות נח, כשהוליד תולדות כפשוטם, או כפירוש רש״י שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים], או בשלימות עבודתו, לאחרי שוירח ה׳ את ריח הניחוח גו׳. וגם צריך להבין, דהנה, על הכתוב אלה תולדות נח נח איש צדיק, איתא בזהר[11] ר׳ חייא פתח ועמך[12] כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ כו׳, ת״ח כל ישראל אית לון חולקא לעלמא דאתי, מאי טעמא, בגין דנטרין ברית דעלמא אתקיים עלי׳, ומזה מובן, שהענין דנח איש צדיק שייך לכאו״א מישראל [והיינו, שלאחרי כל השקו״ט[13] בפירוש דברי הזהר מהי השייכות דנטירת הברית דכאו״א מישראל לנח איש צדיק, הרי כן איתא בזהר דנח איש צדיק שייך לכאו״א מישראל], ועפ״ז צ״ל שגם הענין דנח נח ב״פ שייך לכאו״א מישראל. וצריך להבין מהו ענין נח נח ב״פ בעבודת כאו״א מישראל.

ב) **ויובן** כל זה ע״פ המבואר באוה״ת[14] בענין כניסת נח אל התיבה, בא אל התיבה[15], שיש בזה ב׳ פירושים. פירוש הא׳, שהתיבה היא יסוד אימא, ונח הוא יסוד אבא, ומה שנח נכנס אל התיבה היינו הלבשת יסוד אבא ביסוד אימא. ופירוש הב׳, שהתיבה היא יסוד מלכות, ונח הוא יסוד ז״א, ומה שנח נכנס אל התיבה היינו הלבשת יסוד ז״א ביסוד מלכות [ולהעיר, שברוב הדרושים, וגם בהמשך וככה תרל״ז לכ״ק

---

7) שם, כב.
8) שם ט, יג.
9) ב״ר פמ״ט, ט.
10) תענית ה, א.
11) פרשתנו שם, ריש ע״ב. הובא במאמרי אדמו״ר הזקן תקס״ח ח״א ע׳ תסו ואילך. ביאורי הזהר לאדמו״ר האמצעי פרשתנו ד [ט], א ואילך. להצ״צ ח״א ע׳ יב ואילך. אוה״ת פרשתנו נד, ב ואילך.
12) ישעי׳ ס, כא.
13) במאמרי אדה״ז וביאוה״ז לאדהאמ״צ שם.
14) שם סג, א. ח״ג תקצז, א ואילך. תרז, סע״א ואילך. תרח, א. וראה סד״ה אלה תולדות נח תרע״ה (המשך תער״ב ח״ב ע׳ תשיא [ח״ג ע׳ תתקסג]).
15) פרשתנו ז, א.

אדמו״ר מהר״ש[16], הובא רק פירוש הא׳, אבל באוה״ת הובא גם פירוש הב׳]. וזהו גם מ״ש נח נח ב״פ, כי בהתאם לב׳ הבחינות שבתיבה, יסוד אימא ויסוד מלכות, צ״ל ב׳ בחינות (שונות) בנח שיכנסו לב׳ הבחינות (השונות) שבתיבה, יסוד אבא המתלבש ביסוד אימא, ויסוד ז״א המתלבש ביסוד מלכות.

ג) **והנה** החילוק בין ב׳ הבחינות שבתיבת נח (יסוד אימא ויסוד מלכות) בעבודה, יש לומר שהוא החילוק בין תורה למצוות, כי, תורה, שהיא בהבנה והשגה, היא בחי׳ (יסוד) אימא, ומצוות, שצריכים לקיימם בקבלת עול, הם בחי׳ (יסוד) מלכות, באשר דבר מלך שלטון[17]. וענין זה [שתורה היא בינה ומצוות הם מלכות] שייך גם להידוע בענין והנגלות (לנו ולבנינו)[18], ו״ה נגלות, שאות ו׳ קאי על תורה, וכיון שו׳ הוא בחי׳ המדות, ששייכים לבינה, שהיא אם הבנים[19], הנה התורה שהיא ו׳ שייכת לבינה (ה׳ ראשונה). וה׳ אחרונה היא מצוות, שקיומם במחשבה דיבור ומעשה, שעל זה מורה ציור ג׳ הקוין דאות ה׳[20]. וכיון שב׳ הבחינות דהתיבה (תורה ומצוות) הם באופן שונה זמ״ז, הרי מובן שגם ענין בא אל (ב׳ הבחינות ד)התיבה הוא באופן שונה זמ״ז.

והענין בזה, דהנה, לימוד התורה שעל ידו נעשה יחוד נפלא כו׳[21], צ״ל בהבנה והשגה דוקא, ולא מספיק ענין האמונה בלבד, שמאמין שכן הוא דבר ה׳, וגם לא מספיק הענין דרעה אמונה[22], שמאמין שכיון שזהו דבר ה׳ הרי בודאי יש בזה הסברה שכלית, אלא צ״ל הבנה והשגה בפועל דוקא [אף שבשביל זה צריכים יגיעה גדולה כו׳, וא״כ יכול לטעון שחבל על הזמן להתייגע בהשגת התורה, שהיא ודאי אמת גם כשאינו מבינה בהשגתו, ומוטב שינצל את הזמן לעסוק בענינים (מצוות) שביכלתו לפעול בהם כו׳]. וגם ענין המצוות כפי שהוא בתורה, שלומד ההלכה שבתורה על מנת לעשותה, צ״ל באופן של הבנה והשגה דוקא. ועד שאפילו בעניני אמונה, כמו מצות האמנת אלקות, צ״ל ענין הידיעה, וכמ״ש הרמב״ם[23] שהמצוה היא לידע שיש שם מצוי ראשון כו׳, בהבנה

16) פצ״ה (סה״מ תרל״ז ח״ב ע׳ תרכט ואילך). וראה גם אוה״ת שם תרסט, א ואילך. ד״ה צהר תעשה לתיבה תרנ״ח (סה״מ תרנ״ח ע׳ ח).

17) קהלת ח, ד. וראה תניא אגה״ת פ״ד (צד, ב).

18) לשון הכתוב — נצבים כט, כח. וראה לקו״ת פ׳ ראה כט, א ואילך.

19) תהלים קיג, ט. וראה לקו״ת צו יא, ג. שמע״צ פח, ד.

20) תו״א מג״א צה, סע״ב. לקו״ת ר״פ בלק. ד״ה באתי לגני ה׳שי״ת פ״ח (סה״מ ה׳שי״ת ע׳ 122).

21) תניא פ״ה (ט, ב).

22) לשון הכתוב — תהלים לז, ג.

23) ריש הל׳ יסוה״ת.

והשגה דוקא, וכמבואר בארוכה בקונטרס תורת החסידות לכ״ק מו״ח אדמו״ר[24]. [ומה שאמרו רז״ל[25] אם קבלה היא נקבל כו׳, הרי זה גופא הוא הסברה, ששמעו זה איש מפי איש עד משה רבינו ששמע זה מהקב״ה]. והרי כללות ענין ההבנה וההשגה הוא תכלית ההתפשטות כו׳, ועד שאמרו רז״ל[26] מאן מלכי רבנן. משא״כ קיום המצוות צ״ל דוקא בתכלית הביטול לגבי רצונו של הקב״ה, שהרי לא שייך שיפלפל עם הקב״ה איך צריכים להתנהג, ובמכ״ש שאפילו עם מלך בו״ד לא שייך שיפלפל עמו איך צריכים להתנהג, כי אם לעמוד קמי׳ מלכא בתכלית הביטול, ועאכו״כ במלך מלכי המלכים הקב״ה. ועד״ז במצות לימוד התורה (שהרי גם לימוד התורה הוא מצוה), שצ״ל בתכלית הביטול, שזהו״ע ברכו בתורה תחלה[27], היינו, שהקדמה להבנה והשגה בלימוד התורה היא אשר בחר בנו מכל העמים, שדוקא עי״ז נעשה אצלו התורה בחי׳ סם חיים[28], שכל זה הוא ענין הביטול בתכלית. ועפ״ז מובן שהענין דבא את התיבה בנוגע לב׳ הבחינות דתומ״צ הוא באופן שונה, שבנוגע לתורה הרי זה בתכלית ההתפשטות כו׳, ובנוגע למצוות הרי זה בתכלית הביטול.

ד) **וזהו** ענין ב׳ הבחינות דתיבת נח בעבודת כאו״א מישראל, העבודה דלימוד התורה והעבודה דקיום המצוות, ששניהם צ״ל בכאו״א מישראל, הן ביושבי אוהל, מארי תורה, והן בבעלי עסקים, מארי עובדין טבין. וכמארז״ל בנוגע ליושבי אוהל, כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו, אלא צ״ל תורה וגמ״ח[29]. ועד״ז לאידך, בנוגע לבעלי עסקים, שצ״ל אצלם ג״כ לימוד התורה, דנוסף לזה שבכדי לידע את המעשה אשר יעשון צריך ללמוד ההלכות, או לשמוע אותם מפי אחרים, הנה נוסף לזה צריכים גם הבעלי עסקים לעסוק בלימוד השקו״ט שבתורה באופן של הבנה והשגה כו׳[30].

ונוסף לזה מבואר בכמה דרושים[31] שענין תיבת נח בעבודה הוא העבודה דתורה ותפלה, וכתורת הבעש״ט[32] שתיבה קאי על תיבות

24) פי״ג (ע׳ 14). נדפס לאח״ז באגרות־קודש אדמו״ר מהוריי״צ ח״ד ס״ע שכד ואילך.
25) ראה יבמות עו, ב במשנה.
26) ראה גיטין סב, סע״א.
27) ראה ב״מ פה, ריש ע״ב. נדרים פא, א (וראה ר״נ שם).
28) ראה יומא עב, ב. וראה הל׳ ת״ת לאדה״ז פ״ד ה״ג. קונטרס עץ החיים פי״ב ואילך.
29) יבמות קט, ב. וראה תניא אגה״ק ס״ה (קח, סע״ב). וראה הערת כ״ק אדמו״ר שליט״א בקונטרס עה״ח שם (ע׳ 40).
30) ראה שו״ע אדה״ז או״ח סקנ״ה. ר״ס קנו. הל׳ ת״ת לאדה״ז פ״ג ה״ב. ה״ד. וש״נ.
31) אוה״ת פרשתנו שם תרז, ב.
32) ראה כתר שם טוב הוספות סימן ט ואילך. וש״נ.

(אותיות) התורה ותפלה, ובא אל התיבה הוא הכניסה בתוך האותיות של התורה ותפלה, וכתיב[33] צוהר תעשה לתיבה, שצריכים לעשות שהאותיות (דתורה ותפלה) יהיו מאירים[34], והיינו, שעבודת התפלה שלו תהי׳ בהתבוננות ובדחילו ורחימו, ועד״ז גם בלימוד התורה, שצ״ל בדחילו ורחימו דוקא, שהם הגדפין שעל ידם פרחא לעילא, ובלא דחילו ורחימו לא פרחא לעילא (כמבואר בתניא[35]).

ה) **ועז״נ** אלה תולדות נח נח איש צדיק גו׳, היינו, שגם בתחלת העבודה (שזהו״ע תולדות נח, שעיקר תולדותיהם של צדיקים הם מעשים טובים) ישנו כבר הענין דנח נח ב״פ, שגם בתחלת עבודתו, לפני וירח ה׳ את ריח הניחוח, כבר ישנו בזה הענין דנח, נייחא דרוחא, שהו״ע הנחת רוח והתענוג שבעבודתו, כי, אע״פ שהעבודה עצמה היא עבודת פרך, וישנם כמה העלמות והסתרים כו׳, מ״מ, בידעו שהירידה היא צורך עלי׳, ולפום צערא אגרא[36], וסוכ״ס יתגלה התענוג דוירח ה׳ את ריח הניחוח, הנה ע״י ידיעה זו גופא שאח״כ יתגלה התענוג [ובפרט ע״פ הידוע שמחשבה טובה הקב״ה מצרפה למעשה[37], ובמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא[38]], ישנו כבר ענין התענוג גם בהתחלת העבודה. ויתירה מזה, שישנו בזה כבר גם הנח״ר והתענוג שיתגלה לע״ל, דאף שהתגלותו תהי׳ לע״ל דוקא, הרי המשכתו היא עכשיו דוקא ע״י מעשינו ועבודתינו[39]. וזהו גם מ״ש במדרש[40] עה״פ[41] כי מי נח זאת לי, כתיב[42] וערבה לה׳ מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וגו׳, רבי אומר כימי עולם כימי נח שנאמר כי מי נח זאת לי, והיינו, שגם בימי נח הי׳ כבר הגילוי דימי עולם, שלפירוש אחד[43] קאי על לע״ל.

ו) **ויש** להוסיף ולהעיר בנוגע למשנת״ל בענין גילוי התענוג דלע״ל ע״י מעשינו ועבודתינו עכשיו באופן של צער (דלפום צערא אגרא) עד לעבודת פרך וכו׳[44], שכיון שהתורה היא תורת חסד[45], הרי מובן שאין צורך בעבודת פרך כפשוטה, כי, לגבי בנ״י, ש(עם היותם במדידה

---

33) פרשתנו ו, טז.
34) ראה כש״ט שם סימן ח ואילך. וש״נ.
35) פ״מ.
36) אבות פ״ה מכ״א.
37) קידושין מ, א.
38) כש״ט שם סמ״ח. וש״נ.
39) ראה תניא רפל״ז.
40) איכ״ר בסופו. וראה גם ויק״ר פ״ז, ד.
41) ישעי׳ נד, ט (מהפטרת שבת זו). וראה אוה״ת שם סח, א. תרכג, א ואילך.
42) מלאכי ג, ד.
43) דב״ר ספ״ט. אוה״ת שם סח, א.
44) ברשימה נוספת, שלאחרי שבני ישראל עברו כבר את כל הענינים דצערא, הרי בודאי שעכשיו צריך כבר להתחיל הענין דאגרא, בגילויים דגאולה העתידה.
45) משלי לא, כו.

והגבלה כו׳, הרי) בנים אתם לה׳ אלקיכם[46], בני בכורי ישראל[47], וידועה תורת הבעש״ט[48] שאהבת הקב״ה לישראל היא כאהבת הורים זקנים לבנם יחידם שנולד להם לעת זקנותם, הנה מצד גודל מעלתם, הרי גם עבודה קלה כו׳ נחשבת אצלם כמו עבודת פרך, להיותה היפך טבעם ורגילותם. ובמכ״ש וק״ו ממ״ש בגמרא[49] שמלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים נקראת בשם עבודת פרך, כי הוא היפך טבעם ורגילותם, ועאכו״כ בנוגע לבן יחיד של מלך מלכי המלכים הקב״ה, שמקומו בארמון וקיטון של המלך. והיינו, שגם כשיש לו כל המוכרח לו, כולל גם סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו, ועד שחמשים איש רצים לפניו, שכל אלו הם דברים המוכרחים לבן מלך, שלכן נותנים לו את זה מקופה של צדקה (אע״פ שאי אתה מצווה עליו לעשרו)[50], ועד שיש לו גם עשירות, והרי ענין העשירות אצל בן מלך הוא באופן שנותנים לו כל הון יקר, אוצרות הגנוזים של המלך, אשר מעולם לא השתמשו בהם והיו כמוסים וחתומים מעין כל רואה, וגם המלך בעצמו לא השתמש בהם לשום דבר (כמבואר בארוכה בדרושי ההילולא[51]), הנה כל זמן שישנו הענין דהסתר אסתיר[52], שעדיין לא נתגלה בחי׳ פנימיות עתיק[53], וחסרה העבודה דבקשו פני את פניך ה׳ אבקש[54], הרי זה ענין שהוא היפך טבעו ורגילותו, ונחשב אצלו לעבודת פרך הכי גדולה.

ז) **ויה״ר** שע״י מעשינו ועבודתינו יתגלה כבר הנייחא דרוחא (מנוחה ותענוג) דלע״ל, ועוד לפנ״ז יהי׳ לכל בני ישראל אור במושבותם[55], בגשמיות, בני חיי ומזונא רויחא, ובאופן דמראה באצבעו[56], ואח״כ תהי׳ אתחלתא דגאולה, ואח״כ גאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו, ובעגלא דידן ממש.

---

46) פ׳ ראה יד, א.
47) שמות ד, כב.
48) כש״ט שם סימן קסז. וש״נ.
49) סוטה יא, ריש ע״ב.
50) כתובות סז, ב. פרש״י פ׳ ראה טו, ח.
51) ד״ה באתי לגני ה׳שי״ת פי״א (סה״מ ה׳שי״ת ע׳ 132). פי״ט (שם ע׳ 154). וראה גם שם פי״ז (שם ע׳ 153).
52) וילך לא, יח. וראה כש״ט שם סימן מב. וש״נ.
53) ראה פע״ח שער הק״ש פט״ו. לקו״ת שה״ש בסופו.
54) תהלים כז, ח. וראה לקו״ת נצבים מד, ג. שבת שובה סו, ג־ד.
55) ע״פ בא י, כג.
56) ראה שמו״ר ספכ״ג. פרש״י בשלח טו, ב.

הוספה

ב״ה, כ״ב סיון תשי״א
ברוקלין.

הרה״ג והרה״ח אי״א נו״נ עוסק בצ״צ וכו׳
מהו״ר אליעזר שי׳.

שלום וברכה!

קבלתי שלשת מכתביו — מכו׳ אייר מט׳ ויו״ד סיון — בשאלתו שמציעים לו — נוסף על ענין הבנין שדבר עמדי גם בהיותו כאן — השתתפות בענין בית חרשת של צרכי חשמל אשר מתכוננים ליסד באה״ק ת״ו, ושיכנס בשותפות בתנאים ידועים, והעיקר אשר בסדר הרגיל, צריכים להשקיע בזה סכומים הגונים, והרווחים יתחילו לבוא בערך בעוד שנה ויותר:

הנה לדעתי, לפי המצב עתה בעולם כולו וכו׳, ובמצבו הפרטי — הנה אין כדאי להשקיע הון גדול לפ״ע בבית חרשת וכיו״ב, היינו בענינים דלא ניידי, ושאי אפשר להחליפם במטלטלין, ובכלל שכל שינוי באויר העולם יכול לשנות את ערכו ושויו מן הקצה אל הקצה. משא״כ בענין הבנין, אשר כפי שסיפר לי בהיותו כאן, הנה לאחר התחלת הבנין יש למכור דירות או חלקים גם קודם הגמר, הנה יש לקוות שבעזה״י יהי׳ זה עסק של ריוח. ואעפ״כ אין זה נוגע למה שדברתי עמדו בענין עשיית וויזה לכאן. ויתחיל, ואם כבר התחיל בההשתדלות בזה, כדאי להמשיך, והשי״ת **יראה** את הדרך הנכונה, ושיהי׳ הכל בהצלחה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

לפלא קצת שאינו מזכיר במכ׳ במה שהצעתי לפניו, **ובהדגשה**, שכדאי הי׳ הדבר במאד, בין בגשמיות ובין ברוחניות, שתהי׳ לו משרת רבנות גם באופן רשמי, ואינני יודע הסיבה שאינו מזכיר עד״ז דבר בכל המכתבים שכתב עד כה.

כן מצטער הנני, שהנהו מקצר בנוגע למצב בריאותו, אף שבכלל מכיון שאינו מזכיר, בודאי מרגיש א״ע בטוב, והלואי שיהי׳ כן, אבל טוב יותר אם

חלקה נדפס באג״ק ח״ד אגרת א׳ס; חכ״א אגרת ז׳תתפד — והושלמה ע״פ צילום האגרת. נדפסה בספר ״עבד אברהם אנכי״ (קרסיק) ע׳ 376 ואילך.

מהו״ר אליעזר: קרסיק, ת״א. אגרות נוספות אליו — אג״ק ח״ב אגרת שכג; חכ״א אגרת ז׳תשפה, ובהנסמן בהערות שם.

בהיותו כאן: לרגל חתונת בתו מרת רבקה עב״ג מוה״ר צבי הירש חיטריק — פורים קטן תשי״א (וראה ספר ״מקדש ישראל״ — קה״ת, תש״ס — ע׳ 90 ואילך. תו״מ התוועדויות ח״ב — תשי״א ח״א — ע׳ 252 ואילך).

בריאותו: ראה גם אג״ק ח״ד אגרת א׳סא (לזוגתו).

יכתוב זה בפירוש ולא לצאת במלים אחדים. וכן הנני להזכירו עוה״פ במה שאמרתי לכת״ר בהיותו כאן, שקביעות שיעור בלימוד הדא״ח בעיון (במקום שלבו חפץ) תהי׳ זה אחת הרפואות היותר מועילות במצב בריאותו.

בנוגע להענין ע״י גיסו הרש״ז שי׳, בכ״ז הנני חזק בבטחוני להשי״ת, שגם זה יהי׳ ענין של פרנסה וריוח.

ממהר הנני לשלוח מכתבי זה, וע״ד הענינים האחרים אכתוב בפעם הבא, בל״נ.

בברכת רפואה קרובה בריאות הנכונה והצלחה בכל עסקיו בגו״ר

מ. שניאורסאהן

נ״ב. בטח קבל מכתבי בנוגע להבחירות והחזית הדתית המאוחדה, ואקוה לידיעות מפורטות מהו המצב על אתר בכלל, ומהנעשה בהחזית המאוחדה בפרט, כי השמועות כאן סותרות אחת לחברתה, ואולי הי׳ מהראוי להשתדל שיסע מכאן שליח מיוחד (אולי יוכל להשפיע שם על אלו שבהם תלוי הדבר), אבל זה עתה הגיעה ידיעה שהגשת הרשימות יום האחרון הוא יום א׳ העבר, וגם בזה אי אפשר לברר הדבר על בוריו.

❀ ❀ ❀

(במקום שלבו חפץ): ע״ז יט, א.

גיסו הרש״ז: **גוראר׳**.

מכתבי בנוגע להבחירות והחזית הדתית המאוחדה: אג״ק ח״ד אגרת א׳מו. וראה בזה גם שם אגרת תתקכה, ובהנסמן בהערות שם. חכ״ו אגרות ט׳תרמח־ט, ובהנסמן בהערות שם.

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ״ק אדמו״ר זי״ע

❁

ולזכות

התמים **ישראל ארי׳ ליב** שיחי׳

לרגל הכנסו לעול המצוות

יום רביעי פ׳ נח, ג׳ מרחשון, ה׳תשפ״ז

ולזכות אחיותיו ואָחיו

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

❁

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה״ת ר׳ **אליעזר יהושע** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **זאַקליקובסקי**

ולזכות זקניהם

הרה״ת ר׳ **אברהם** וזוגתו מרת **ברכה תרצה** שיחיו **אָלטיין**

מרת **עטיא** שתחי׳ **יורקוביץ**

◆ ◆ ◆

ולעילוי נשמת

הרה״ת ר׳ **משה** בהרה״ת ר׳ **דוד העניך** ע״ה

נפטר ליל ש״ק בדר״ח אייר, ה׳תש״פ

זוגתו מרת **שיינדל אסתר** בת ר׳ **אברהם יצחק** ע״ה

נפטרה ט׳ שבט, ה׳תשפ״ו

זאַקליקובסקי

ת׳ נ׳ צ׳ ב׳ ה׳